

Wspomnienie • In memoriam

Profesor Zofia Kietlińska (1937 – 2010)

Epitafium

W bardzo mroźne południe 21 stycznia 2010 r. na zasnieżonych warszawskich Starych Powązkach z głębokim żalem i smutkiem żegnaliśmy naszą koleżankę i nauczycielkę Panią Profesor Zofię Kietlińską, pochylając głowy nad grobem znakomitego onkologa, cenionego położnika-ginekologa oraz wybitnej uczoney, znanej w Polsce i poza granicami kraju.

Profesor Zofia Kietlińska urodziła się 26 czerwca 1937 r. w Warszawie. Studia na Wydziale Lekarskim Akademii Medycznej w Warszawie rozpoczęła w 1953 r. i w 1960 r. uzyskała dyplom lekarza. Jej matka Zofia Kietlińska była prorektorem Politechniki i najprawdopodobniej stąd wywodząca się pasja naukowa połączyła się z zamiłowaniem do medycyny.

Pierwsza praca po studiach w latach 1961-1964, w II Klinice Położnictwa i Ginekologii Akademii Medycznej w Warszawie, kierowanej wówczas przez profesora Ireneusza Roszkowskiego, zaowocowała nie tylko uzyskaniem I stopnia specjalizacji w zakresie położnictwa i ginekologii, lecz także doświadczeniem w pracy redakcyjnej w *Ginekologii Polskiej*. W czasie pracy „na Karowej” zainteresowała się młodą, rozwijającą się dopiero wówczas gałęzią wiedzy medycznej – genetyką. Zorganizowała pierwszą w Polsce Pracownię Genetyki w Klinice przy ul. Karowej, co w owych czasach było absolutną nowością.

Swoje zainteresowania genetyką kontynuowała pracując w latach 1964-1973 w Klinice Położniczo-Ginekologicznej Centralnego Szpitala Klinicznego Wojskowej Akademii Medycznej przy ul. Szaserów w Warszawie kierowanym przez prof. Jerzego Higiera. W 1967 r.

odbyła szkolenie w zakresie genetyki człowieka w Londynie, Glasgow i Liverpoolu. W tym samym roku uzyskała II stopień specjalizacji z ginekologii i położnictwa. W 1972 r. odbyła szkolenie w zakresie diagnostyki cytologicznej, a po obronieniu tezy doktorskiej nt.: „Objętość płynu owodniowego i jego skład w niektórych wybranych przypadkach, a szczególnie w ciąży przeterminowanej” uzyskała stopień doktora nauk medycznych.

Kolejny twórczy okres w życiu prof. Kietlińskiej to 20 lat pracy w Instytucie Onkologii w Warszawie przy ul. Wawelskiej. Pracowała tam w latach 1973-1993 w Klinice Ginekologii Onkologicznej, kierowanej przez prof. Ludwikę Tarłowską, a następnie przez prof. Jana Zielińskiego. Główne kierunki zainteresowań prof. Kietlińskiej to zagadnienia immunologiczne w chorobach nowotworowych, radioterapia nowotworów oraz diagnostyka i leczenie raka szyjki macicy. Na temat immunowirusologii nowotworów odbywała szkolenie w Lyonie w 1972 r.

Na przełomie lat 1974-1975, jako stypendystka rządu francuskiego, odbywała 4-miesięczne szkolenie w Fondation Curie w Paryżu nt.: „Leczenie chirurgiczne w onkologii ginekologicznej” i 4 miesięczne szkolenie w Centrum Onkologii w Villejuif nt.: „Badania immunologiczne u pacjentów nowotworowych”. W 1977 r. uzyskała specjalizację w zakresie radioterapii.

Swoją ogromną wiedzę i bogate doświadczenie przekazywała szkoląc się ginekologom na licznych kursach organizowanych przez Instytut Onkologii. W 1983 r. ukazało się pierwsze i niestety jedyne wydanie „kultowego” (jak mówi współczesna młodzież) podręcznika pt. „Onkologia Ginekologiczna” pod redakcją Ludwiki Tarłowskiej. Moim – i myślę, że nie tylko moim zdaniem – był to najlepszy polski podręcznik ginekologii onkologicznej. Prof. Kietlińska napisała dwa rozdziały dotyczące immunologii nowotworów i radioterapii oraz była współautorką rozdziału nt. raka szyjki macicy. Trudno opanować wzruszenie widząc, jak uczący się przed egzaminem specjalacyjnym zerkają do mocno podniszczonych już skryptów pt.: „Zasady postępowania diagnostycznego i leczenia złośliwych nowotworów żeńskiego narządu płciowego”, opracowanych przez Zofię Kietlińską i Bożenę Sablińską, a wydanych w Instytucie Onkologii w 1992 r.

W 1985 r. na podstawie dotychczasowego dorobku naukowego oraz przedstawionej rozprawy „Radioterapia w porównaniu z leczeniem skojarzonym jako metoda leczenia raka szyjki macicy w stopniu Ib” – dr Zofia Kietlińska uzyskała stopień doktora habilitowanego i od 1987 r. kierowała oddziałem leczenia operacyjnego

Kliniki Ginekologii Onkologicznej Instytutu Onkologii w Warszawie.

W 1993 r. zmęczona walką z nękającą ją od wielu lat chorobą, próbuje przejść w stan spoczynku, korzystając z prawa do wcześniejszej emerytury. Za namową kolegi z Instytutu Onkologii, prof. Jerzego Stelmachówa, który od 1988 r. kieruje Kliniką Położnictwa i Ginekologii II Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Warszawie, docent Kietlińska zmienia plany i dołącza do naszego Zespołu.

Głównym zadaniem doc. Z. Kietlińskiej było organizowanie i kontrola działalności naukowej kliniki. Bardzo szybko przekonaliśmy się, że poprawianie naszych tekstów przeznaczonych do opublikowania nie jest tak przykre, jak to sobie wcześniej wyobrażaliśmy. Pani docent była osobą bardzo taktowną i wręcz ciepłą z usposobienia. Najpierw była kawa, obowiązkowe herbatniki, rozmowa na tematy ogólne i dopiero wtedy w ruch szedł czarodziejski ołówek, ale skreślanie nie było już tak bolesne dla nieszczęsnego autora.

W ciągu 11 lat pracy w naszej Klinice wypromowała 3 doktorów nauk medycznych, a w 2001 r. uzyskała tytuł profesora. W 2004 r., zmęczona walką z chorobą odeszła z Kliniki, by odpocząć na emeryturze.

Poczucie humoru nie opuszczało Jej nawet w chorobie. Pamiętam, jak Pani Profesor zapytała mnie po obronie doktoratu mojego syna, czy zamierzam przyprowadzić również wnuka. Jeśli tak, to mamy się pospieszyć, żeby zdążyła dożyć tej chwili.

Nie zdążyła. Odeszła 15 stycznia 2010 roku.

Kłaniamy się nisko Pani Profesor...

Non omnis moriar

Dr n. med. Karol Wypych
Warszawa